

УДК 592/599

Таксономічна структура теріофауни Національного природного парку ”Сколівські Бескиди“

*Надія Стецула, кандидат біологічних наук
Дрогобицький державний педагогічний університет імені І. Франка*

*Андрій Обух, ліцеїст
Дрогобицький педагогічний ліцей*

Представлено загальну інформацію про ссавців НПП “Сколівські Бескиди”. Дані про теріофауну Парку подано у вигляді анотованого списку видів, який включає 6 рядів, 18 родин, 53 види. Розглянуто стан популяції видів з Червоної книги України. Проаналізовано рідкісні та нечисленні види та види, занесені у Європейський Червоний список та у додатки до Бернської конвенції.

Теріофауна, Національний природний парк, “Сколівські Бескиди”, видовий склад, біорізноманіття, рідкісні види, охорона.

Національний природний парк ”Сколівські Бескиди“ (далі — «НПП» або «Парк») площею 24 702 га створений 11 лютого 1999 р. в межах Дрогобицького, Сколівського і Турківського районів Львівської області. Межі НПП в основному збігаються з межами природних територіальних комплексів і проходять по вододільних хребтах та руслах річок [13]. За фізико-географічним районуванням територія парку віднесена до Верхньодністровських та Сколівський Бескид, займає північні макросхили останніх з абсолютними висотами від 600 до 1268 м [4].

Рослинний покрив можна охарактеризувати таким чином: 1) сосново-дубові ліси; 2) букові і буково-грабові ліси; 3) дубово-грабові ліси; 4) ялинові і ялиново-ялицеві ліси; 5) буково-дубово-грабові ліси; 6) луки гірські та сільськогосподарські угіддя на місці лісів Карпат; 7) полонини. Гірські зооценози характеризуються багатством і різноманітністю видового складу тварин, які мають певні особливості, пов’язані з вираженою поясністю ландшафту. Такі закономірності добре помічені під час проведення фауністичних досліджень та зоогеографічного аналізу фауни хребетних у західних областях України І. Сокуром та К. Татариним [6; 9; 17; 19; 20].

Вивчення й аналіз видового різноманіття та особливостей формування фауністичних комплексів є необхідним етапом запровадження системного моніторингу стану довкілля, для складання проекту організації та планування будь-яких господарських заходів на заповідній території. На території Парку

характерні відмінності у рослинному покриві, що зумовлює формування ландшафтів з унікальною рослинністю і різноманітним видовим складом тварин.

Аналізуючи фауністичні угруповання, насамперед потрібно встановити представленість різних рядів на теренах Парку, оцінити присутність раритетних видів, що дасть змогу визначити розвиненість структури таксономічних відношень в угрупованнях. Вивчення таксономічної структури угруповань теріофауни Парку є необхідним для оцінки унікальності, цінності та репрезентативності заповідної території, а також є важливою складовою у розробці програм збереження біотичного різноманіття Українських Карпат загалом.

Метою роботи є аналіз видового різноманіття та оцінка охоронного статусу ссавців на території НПП "Сколівські Beskidi".

Матеріал та методи досліджень

Характеристика різноманіття класу Ссавців ґрунтується на основі аналізу літературних даних (наукові статті, монографії та повідомлення, списки фаун тощо [10; 11; 14–17; 24], а також за результатами власних стаціонарних досліджень протягом 2005–2008 рр. на території Парку. Для аналізу таксономічної структури мишоподібних гризунів проводили збір зразків у різних біотопах і на різних висотах шляхом відлову тварин за допомогою пасток моделі Геро, які виставлялися в лінії на відстані 5 м у кількості, кратній 100 [12].

Систематичний список теріофауни наведено на основі оглядів, підготовлених І. В. Загороднюком [8], а також «Списку ссавців України» на сайті <http://terioshkola.org.ua>. Стан раритетності фауни проаналізовано на основі даних з «Червоної Книги України» [25].

Видовий склад ссавців Парку

На території НПП поширені 53 види ссавців: представники 7 рядів, 18 родин, що становить понад 40 % видів ссавців фауни України. Найбільш представницькими за числом видів є ряди Мишоподібні (15 видів), Лиличкоподібні (14 видів), Псоподібні (12 видів).

Найбільшою кількістю видів характеризуються родини лиличкові (13 видів), тхореві (7 видів), мишові і норицеві (по 5 видів). Найменш багатими (від 1 до 3 видів) є 13 родин: зайцеві, вивіркові, вовчкові, мишівкові, їжакові, кротові, підковикові, псові, ведмедеві, котові, кабанові, оленеві, бикові (табл. 1).

За кількістю родин найбільш чисельним є ряд мишоподібні (5 родин) та песоподібні (4 родини), а найменшою кількістю родин представлений ряд зайцеподібні та їжакоподібні (по 1 родині).

Ряд Зайцеподібні (*Leporiformes*)

Представник ряду зайцеподібних — заєць сірий (*Lepus europaeus* Pall.) є одним із чисельних видів на теренах Парку.

Ряд Мишоподібних (*Muriformes*)

Із цього ряду на території Парку трапляються представники чотирьох родин. Це один з найбагатших за видовим складом ряд ссавців.

Група родин «немишовидні» представлена трьома родинами — вивіркові (*Sciuridae*), мишівкові (*Sminthidae*) і вовчкові (*Gliridae*).

Родини вивіркові (*Sciuridae*) і мишівкові (*Sminthidae*) представлені вивіркою звичайною (*Sciurus vulgaris* L.) та мишівкою лісовою (*Sicista betulina* Pall.). Мишівка лісова — один із рідкісних видів, занесений до Червоної Книги [25], здобута нами на вирубці під час ловів дрібних ссавців влітку 2005 р.

Родина вовчкові (*Gliridae*) представлена трьома видами — вовчок сірий, соня лісова, ліскулька руда, які є рідкісними на території Парку [23] та занесені у Додаток III Бернської конвенції [7; 21] (табл. 2). За кількістю знахідок в рік переважає вовчок сірий (*Glis glis* L.), якого реєстрували в господарських будівлях НПП, зокрема складських приміщеннях Сколівського лісництва. Менше поширені соня лісова (*Dryomys nitedula* Pall.) і ліскулька руда (*Muscardinus avellanarius* L.). Зокрема, один екземпляр *M. avellanarius* зловлено в НПП на вирубці 2001 р. на висоті 525 м над рівнем моря.

1. Таксономічна структура теріофауни НПП «Сколівські Бескиди»

Ряд	Родина	Кількість видів	
		в Україні	в НПП
Зайцеподібні – Leporiformes	Зайцеві – Leporidae	3	1
Мишоподібні – Muriformes	Вивіркові – Sciuridae	5	1
	Вовчкові – Gliridae	4	3
	Мишівкові – Dipodidae	4	1
	Мишові – Muridae	10	5
	Норицеві – Arvicolidae	15	5
Їжакоподібні – Erinaceiformes	Їжакові – Erinaceidae	2	1
Мідицеподібні – Soriciformes	Кротові – Talpidae	2	1
	Мідицеві – Soricidae	7	5
Лиликоподібні – Vespertilioniformes	Підковикові – Rhinolophidae	3	1
	Лиликові – Vespertilionidae	23	13
Песоподібні – Caniformes	Псові – Canidae	5	2
	Ведмедеві – Ursidae	1	1
	Тхореві – Mustelidae	11	7
	Котові – Felidae	2	2
Оленеподібні – Cerviformes	Кабанові – Suidae	1	1
	Оленеві – Cervidae	5	2
	Бикові – Bovidae	2	1
Разом	18 родин	105	53

Надродина мишовидих. На території НПП „Сколівські Бескиди” трапляються 10 видів цієї групи гризунів, що представляють 8 родів 2-х родин.

Родина Мишові (Muridae) нараховує 5 видів з 4-х родів: мишка лучна (*Micromys minutus* Pall.), миша пасиста (*Apodemus agrarius* Pall.), миша хатня (*Mus musculus* L.), мишак жовтогрудий (*Sylvaemus tauricus* Pall.), мишак лісовий (*S. sylvaticus* L.).

Родина Норицеві (Arvicolidae) — 5 видів з 4-х родів: нориця руда (*Myodes glareolus* Schreb.), шур гірський (*Arvicola scherman* Shaw), нориця підземна (*Terricola subterraneus* Selys-Long.), нориця північна (*Microtus agrestis* L.), нориця польова (*Microtus arvalis* Pall.) [18; 22].

Ядро домінантів складають три види гризунів. На луках домінує типовий землерий-зеленоїд — нориця польова; в усіх грабово-букових та букових лісах — мишак жовтогрудий, в раціоні живлення якого переважають плоди дерев і чагарників. Між ними знаходяться буково-ялинові та хвойні ліси, де домінує нориця руда. Нориця руда живиться як зеленими частинами рослин, так і насінням і завжди є конкурентом двох попередніх видів, займаючи місце субдомінанта в усіх інших угрупованнях. Домінантами локальних угруповань є види: шур гірський, нориця підземна й мишак лісовий. Серед домінантів і субдомінантів хоча б одного з типів угруповань жодного разу не зареєстровано мишку лучну, мишу пасисту, мишу хатню, норицю північну.

Ряд Їжакоподібні (Erinaceiformes)

Ряд представлений лише однією родиною — їжаків (Erinaceidae), представник якої — їжак білочеревий (*Erinaceus roumanicus* Barrett-Hamilton) — частіше зустрічається у населених пунктах, ніж у лісових біотопах.

Ряд Мідицеподібні (Soriciformes)

Цей ряд представлений у фауні Парку двома родинами — кротові (Talpidae) та мідичеві (Soricidae).

Кріт європейський (*Talpa europaea* L.) заселяє різноманітні біотопи Парку. Крім лісових насаджень, спостерігається на луках, пасовищах, у долинах рік.

Представників родини мідичеві (Soricidae) ми здобули під час досліджень дрібних ссавців. Найчастіше траплялася мідичі мала (*Sorex minutus* L.) та звичайна (*S. araneus* L.) — це досить розповсюджені види, заселяють різноманітні біотопи і трапляються як у чистих смерекових насадженнях без трав'яного покриву, так і на вирубках із значним трав'яним покривом. Рясоніжки мала (*Neotus anomalus*) і велика (*N. fodiens*) для території Сколівських Бескид відома за літературними джерелами [20]. Крім рясоніжки малої із цього ряду рідкісною на території Львівщини є білозубка мала (*Crociodura suaveolens* Pall.), яка відома для території Парку лише з літературних даних [19].

Усі зазначені види родини мідичевих занесені у Додаток III Бернської конвенції (див. табл. 2).

2. Охоронний статус ссавців НПП «Сколівські Бескиди» (статуси за: [7; 21; 25])

Родина	Вид	ЧКУ*	БК*	ЄС*
Leporidae	<i>Lepus europaeus</i>	-	+	-
Gliridae	<i>Muscardinus avellanarius</i>	-	+	-
	<i>Dryomys nitedula</i>	-	+	-
	<i>Glis glis</i>	-	+	-
Dipodidae	<i>Sicista betulina</i>	+	+	
Soricidae	<i>Neomys anomalus</i>	+	+	-
	<i>Neomys fodiens</i>	-	+	-
	<i>Crocidura suaveolens</i>	-	+	-
	<i>Sorex minutus</i>	-	+	-
	<i>Sorex araneus</i>	-	+	-
Rhinolophidae	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	+	+	+
Vespertilionidae	<i>Myotis nattereri</i>	+	+	-
	<i>Myotis daubentonii</i>	+	+	-
	<i>Myotis bechsteinii</i>	+	+	+
	<i>Myotis myotis</i>	+	+	-
	<i>Myotis mystacinus</i>	+	+	-
	<i>Nyctalus noctula</i>	+	+	-
	<i>Pipistrelus nathusi</i>	+	+	-
	<i>Pipistrelus pipistrelus</i>	+	+	-
	<i>Plecotus auritus</i>	+	+	-
	<i>Barbastella barbastellus</i>	+	+	+
	<i>Vespertilio murinus</i>	+	+	-
<i>Eptesicus serotinus</i>	+	+	-	
<i>Eptesicus nilssonii</i>	+	+	-	
Canidae	<i>Canis lupus</i>	-	+	-
Ursidae	<i>Ursus arctos</i>	+	+	-
Mustelidae	<i>Lutra lutra</i>	+	+	+
	<i>Mustela erminea</i>	+	+	-
	<i>Martes foina</i>	-	+	-
	<i>Martes martes</i>	-	+	-
	<i>Mustela lutreola</i>	+	+	+
	<i>Meles meles</i>	-	+	-
<i>Mustela nivalis</i>	-	+	-	
Felidae	<i>Lynx lynx</i>	+	+	-
	<i>Felis silverstris</i>	+	+	-
Cervidae	<i>Cervus elaphus</i>	-	+	-
Bovidae	<i>Bison bonasus</i>	+	+	+

* Позначення «червоних» переліків: ЧКУ — Червона книга України; ЄС - європейський червоний список, БК — Бернська конвенція.

Ряд Лиликоподібні (*Vespertilioniformes*)

У Сколівських Бескидах зареєстровано 14 видів із двох родин [1].

Родина підковикові (*Rhinolophidae*) на теренах Парку представлена одним видом — підковик малий (*Rhinolophus hipposideros* Bechst.).

Родина лиликові (*Vespertilionidae*) представлена 13 видами: нічниці велика (*Myotis myotis* Bork.), довговуха (*M. bechsteini* Kuhl), війчаста (*M. nattereri* Kuhl), водяна (*M. daubentonii* Kuhl.) та вусата (*M. mystacinus* Kuhl), вухань звичайний (*Plecotus auritus* Linnaeus), широковух звичайний (*Barbastella barbastellus* Schreb.), вечірниця руда (*Nyctalus noctula* Schreb.), нетопир лісовий (*Pipistrellus nathusii* Keys. et Blas.), нетопир карлик (*P. pipistrellus* Schreb.), лилик двоколірний (*Vespertilio murinus* L.), пергач пізній (*Eptesicus serotinus* Schreb.), пергач північний (*E. nilssonii* Keyserling, Blasius).

Відносно чисельними є лише 4 види: пергач пізній, вечірниця руда, нічниці водяна та велика. Менш поширені — нетопирі лісовий і малий, лилик двоколірний, рідкісними — підковик малий, нічниці довговуха та війчаста, широковух європейський.

Ряд Псоподібні (*Caniformes*)

Територію Парку заселяють представники чотирьох родин цього ряду.

Із родини Псових (*Canidae*) трапляються два види: лис звичайний (*Vulpes vulpes* L.) і вовк (*Canis lupus* L.) [5]. Фоновим видом біотопів парку із хижаків є лис звичайний, який поширений на різних гіпсометричних рівнях.

Єдиний представник родини Ведмедеві (*Ursidae*) — ведмідь бурий (*Ursus arctos* L.) — найчастіше зустрічається в угіддях Бутивлянського, Крушельницького та Майданського лісництв.

Родина Тхореві (*Mustelidae*) в фауні України нараховує 11 видів. На території НПП відомо сім видів: куна кам'яна (*Martes foina* Erxleb.), куна лісова (*Martes martes* L.), ласиця (*Mustela nivalis* L.), горностаї (*Mustela erminea* L.), тхір лісовий (*Mustela putorius* L.), борсук європейський (*Meles meles* L.), видра річкова (*Lutra lutra* L.). Восьмий вид — норка (*Mustela lutreola* L.) відомий за однією знахідкою у 2002 р.

Представники родини Котові (*Felidae*) — рись звичайна (*Lynx lynx* L.) і кіт лісовий (*Felis silvestris* Schreb.). Рись звичайна є розповсюдженим видом на території Парку, а популяція kota лісового у критичному стані, щороку зменшується кількість зареєстрованих особин.

Ряд Оленеподібних (*Cerviformes*)

У межах Парку ряд представлений чотирма видами, які належать до трьох родин — кабанові (*Suidae*), оленеві (*Cervidae*), бикові (*Bovidae*).

Чисельність оленя шляхетного (*Cervus elaphus* L.), порівняно з іншими ратичними, — найбільша. Олень є основним трофічним конкурентом козулі, чисельність якої становить понад 300 особин [3].

Типовим видом на території Парку є кабан звичайний (*Sus scopa* L.), який здійснює постійні переходи, міграції, пов'язані з захисними умовами угідь та наявністю (доступністю) кормів.

У 1965 р. в угіддя національного парку (тодішнє МГ "Майдан") з Біло-вежської Пущі (Беларусь) завезено 9 голів бізона європейського (*Bison bonasus* L.). Станом на 1.01.1972 р. в угіддях перебувало 13 особин, із них 4 самці і 7 самок [19]. У 2006 р. в межах Парку зареєстровано 8 голів [2].

Зміни фауни

Треба зазначити, що великі зміни відбулися із ландшафтами регіону, що викликало відповідні зміни у складі теріофауни. Територія Парку тривалий час зазнавала інтенсивного антропогенного впливу. Одні види суттєво скоротили свої ареали, інші, навпаки, розширюють межі свого поширення.

Частка синантропних й адвентивних видів та видів антропогенно змінених ландшафтів постійно збільшується, як і збільшується і їхня присутність у фауні регіону і ймовірність реєстрації від населених пунктів місцезнаходження. Прикладами є енот уссурійський, нетопир білосмугий, пацюк мандрівний. Частими в приселищних біотопах Парку є бродячі пси і коти.

Вивчення сучасного стану та поширення ссавців на території Парку та їхніх змін внаслідок дії антропогенних факторів триває. Подальші зміни фауни можуть вплинути на представлену у цій праці таксономічну структуру теріофауни на території Парку та Східних Карпат загалом.

Висновки

1. Максимальним таксономічним багатством на теренах Парку характеризується ряди Мишоподібних (5 родин, 15 видів) та Песоподібних (4 родини, 12 видів). Мінімальне таксономічне багатство відмічено для рядів Зайцеподібних та Їжакоподібних (по 1 виду 1 родини). Найбільше видове багатство виявлено у родин Лиликові (13 видів) та Тхореві (7 видів).

3. На території НПП "Сколівські Бескиди" трапляються 23 види дрібних ссавців. З них два види — рясоніжка мала та мишівка лісова — занесені в Червону Книгу України; сім видів (рясоніжки мала і велика, білозубка мала, мишівка лісова, мишка лучна, соня лісова, ліскулька руда) належать до рідкісних видів Львівщини; 9 видів (мідиці малі і звичайна, рясоніжки мала і велика, білозубка мала, мишівка лісова, вовчок сірий, соня лісова, ліскулька руда) включені в список видів Бернської конвенції.

3. Із Лиликоподібних усі 14 видів, зареєстровані на території Парку, занесені в Червону Книгу України та в Додаток II Бернської конвенції (окрім нетопиря карлика) та 3 види (підковик малий, нічниця довговуха, широкоух звичайний) — у Європейський Червоний список.

4. Із хижаків фоновими видами парку є лис звичайний, куна лісова, тхір лісовий. Ведмідь бурий, рись європейська, кіт лісовий, видра річкова, горно-

стай, норка — занесені до Червоної Книги України, ще два види — норка і видра річкова — у Європейській Червоний список.

5. Ратичні звірі є звичайними видами в угіддях парку. Бізон європейський занесений до Червоної Книги України, Бернської конвенції та Європейський Червоний список.

Список використаних джерел

1. *Башта А.-Т. В.* Фауна рукокрилих регіону (Chiroptera) Сколівських Бескидів (Українські Карпати) // Наукові дослідження на об'єктах природно-заповідного фонду Карпат та збереження природних екосистем в контексті сталого розвитку. — Яремче, 2005. — С. 8–13.
2. *Бондаренко В. Д., Хоєцький П. Б.* Зубри знову над прірвою? — Львів: ДПА «Друк», 2003. — 27 с.
3. *Бандерич В.Я., Хоєцький П.Б.* Олень лісовий в угіддях НПП “Сколівські Бескиди” // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої 10-річчю створення Національного природного парку “Подільські Товтри”: “Менеджмент екосистем природно-заповідних територій”. — Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2006. — С. 24–28.
4. *Герчук К. І.* Природа Львівської області / Львів. ун-т. — Львів: Львів. ун-ту, 1972. — 150 с.
5. *Гожан М. Я.* Чисельність та полювання на вовка (*Canis lupus* L.) в Сколівських Бескидах // Потенціал і проблеми мисливського господарства України: Збірник матеріалів I Всеукраїнської мисливсько-господарської науково-практичної конференції студентів та аспірантів. — Львів: Сполом, 2006. — С. 48–53.
6. *Загороднюк І., Покин'череда В., Киселюк О., Довганич Я.* Теріофауна Карпатського біосферного заповідника / За ред. І. Г. Ємельянова // Вестник зоологи. — 1997. — Дод. № 5. — 60 с.
7. *Загороднюк І. В.* Ссавці як вразлива група тварин // Ссавці України під охороною Бернської конвенції. — К., 1999. — Вип. 2. — С. 202–210. — (Праці Теріологічної Школи).
8. *Загороднюк І. В.* Таксономія і номенклатура немисшевидних гризунів фауни України // Збірник праць зоологічного музею. — К., 2008–2009. — № 40. — С. 148–185.
9. *Ємельянов И. Г., Загороднюк И. В.* Таксономическая структура сообществ грызунов Восточных Карпат: видовое богатство и таксономическое разнообразие // Фауна Східних Карпат: сучасний стан і охорона: Зб. наук. пр. — Ужгород, 1993 р. — С. 57–60.
10. *Коліушев І. І.* Хребетні тварини Українських Карпат та їх господарське значення // Охороною природи: Зб. наук. праць. — Ужгород, 1964. — С. 176–191.
11. *Корчинский А. В.* Грызуны Украинских Карпат (итоги исследования) // Вопросы охраны и рационального использования растительного и животного мира Украинских Карпат. — Ужгород: МОИП, 1988. — С. 156–173.
12. *Кучерук В. В.* Учет вредных грызунов и землероек // Методы учета численности и географического распределения наземных позвоночных. — М., 1952. — С. 12–14.
13. *Національний природний парк „Сколівські Бескиди“*. Тваринний світ / А. М. Дейнека, В. Я. Бандерич, А.-Т. Башта, І. М. Горбань та ін. — Львів: СПОЛЛОМ, 2008. — 176 с.
14. *Пилявский Б. Р.* Питание, активность и миграции мышевидных грызунов в субальпийском поясе Украинских Карпат: Автореф. дис... канд. биол. наук / Ин-т. зоол. им. И. И. Шмальгаузена. — К., 1967. — 25 с.
15. *Полушина Н. А.* К вопросу о количественной характеристике млекопитающих Советских Карпат // Флора і фауна Українських Карпат: Тези доп. міжвуз. конф. Москва, 1965. — Ужгород, 1965. — С. 100–103.

16. Рудишин М. П. Екологія популяцій гризунів західного регіону України: Автореф. дис. ... док. біол. наук / Ін-т зоол. АН УРСР. — Дніпропетровськ, 1998. — 17 с.
17. Сокур І. Т. Ссавці фауни України та їх господарське значення / Ін-т зоол. АН України. — К.: Держучпедвидав, 1960. — 211 с. — Бібліогр.: с. 208–211.
18. Стецула Н. О. Екологія мишоподібних гризунів національного природного парку «Сколівські Бескиди» / Автореф. дис. ... канд. біол. наук / Національний університет біоресурсів і природокористування України. — К., 2010. — 20 с.
19. Татаринов К. А. Звірі західних областей України : матеріали до вивчення фауни / Ін-т зоології АН України: АН УРСР, 1956. — 187 с. — Бібліогр.: с. 181–187.
20. Татаринов К. А. Фауна хребетних заходу України / Львів. ун-ту: Львів. ун-ту, 1973. — 254 с. — Бібліогр.: с. 237–254.
21. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, І. Парнікоза, В. Різун та ін. — Вид. друге, перероб. та доп. — Київ, 2010. — 80 с.
22. Хоцький П. Б. Дослідження мишоподібних гризунів в угіддях НПП «Сколівські Бескиди» // Лісівництво України в контексті світових тенденцій розвитку лісового господарства: Матер. міжнар. науково-практ. конф., присвяченої 150-річчю витоків кафедри лісівництва НЛТУ України. — Львів: РВВ НЛТУ України, 2006. — С. 267–268.
23. Хоцький П. Б., Стецула Н. О. Рідкісні види дрібних ссавців території НПП „Сколівські Бескиди” // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. — Львів: НЛТУУ. — 2008, вип. 18.3. — С. 37–41.
24. Хребетні тварини західних областей України / Укл.: Й. В. Царик, І. П. Яворський, І. В. Шидловський та ін. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2003. — 52 с.
25. Червона книга України. Тваринний світ / Під заг. ред. І. А. Акімова. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — 624 с.

Стецула Н., Обух А.

Представлена обсяг інформація о млекопитающих НПП "Сколевские Бескиды". Данные о териофауны Парка представлены в виде аннотированного списка видов, включающий 6 отрядов, 18 семейств, 53 вида. Рассмотрено состояние популяций видов из Красной книги Украины. Проанализированы редкие и малочисленные виды и виды, занесенные в Европейский Красный список и в приложение к Бернской конвенции.

Териофауна, Национальний природний парк, "Сколівські Бескиди", видовий состав, біорізноманітність, рідкісні види, охорона.

Stetsula N., Obukh A.

General information about mammal fauna of the Skolivski Beskysy NP is presented. All data are presented in the annotated species list by orders and includes 6 orders, 18 families, and 53 species. State of populations of species included in the Red Data Book of Ukraine is describe. The rare and not-abundant species as well as species from European Red List and Annexes to the Bern convention are analyzed.

Mammal fauna, National Park, „Skolivski Beskydy“, species composition, biodiversity, rare species, protection.